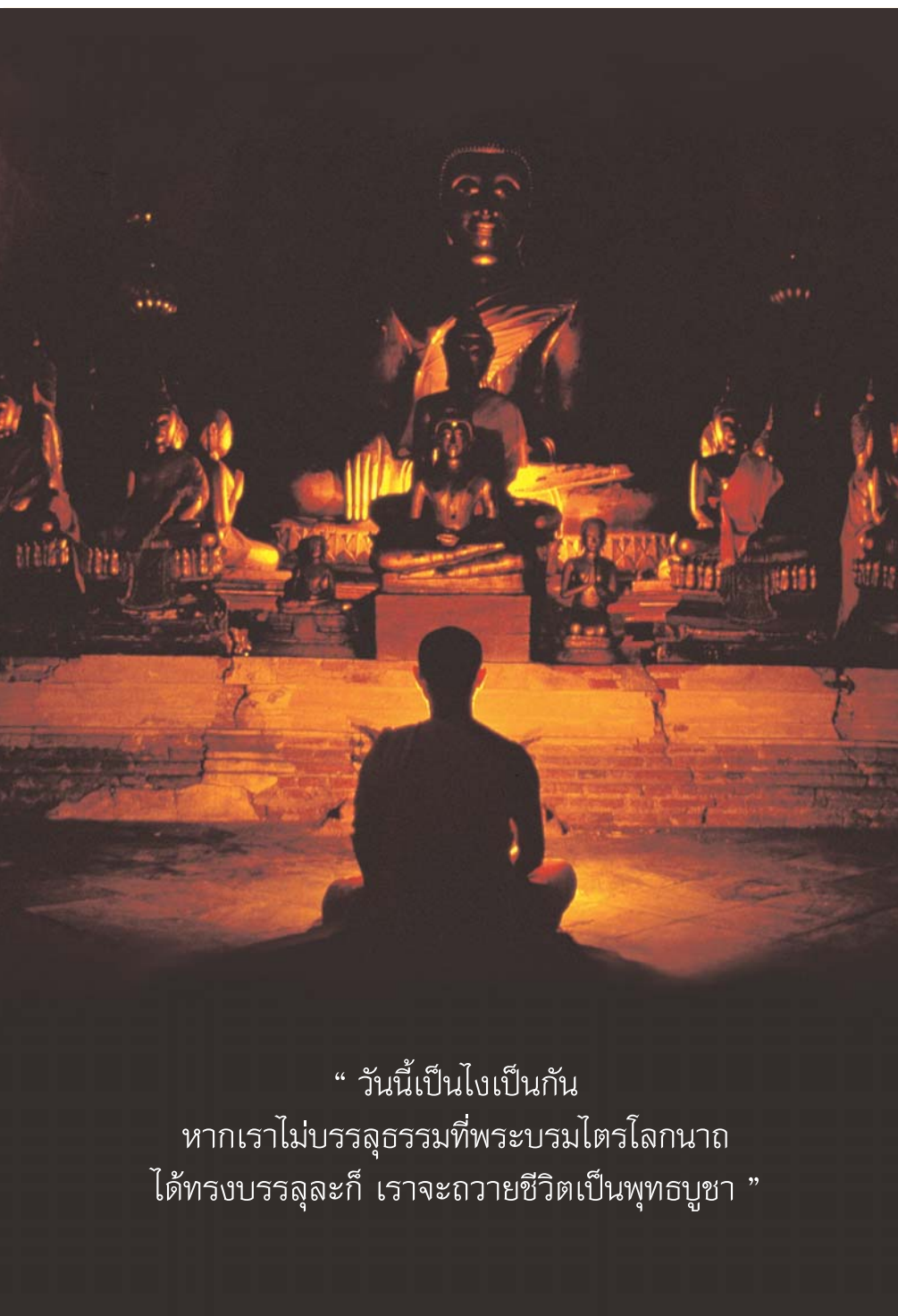

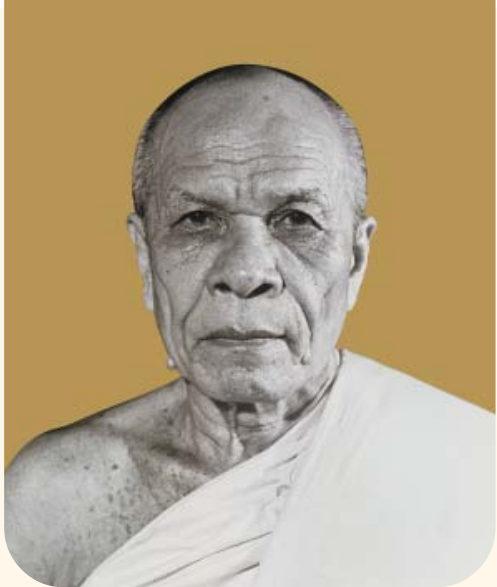
“ วันนี้เป็นไงเป็นกัน
หากเราไม่บรรลุนิพพานที่พระบรมไตรโลกนาถ
ได้ทรงบรรลุนะก็ เราจะถวายชีวิตเป็นพุทธบูชา ”

พู่กันพบวิชชาธรรมกาย ของพระพุทธรองค์

จันทร์วันเพ็ญเดือนสิบ ลอยฟองฟ้าอยู่ท่ามกลางดวงดาวที่
ดาราตาชะระยิบระยับ สาดแสงนวลลูบไล้ไปทั่ว กระทบพื้นน้ำคลอง
บางกอกน้อยที่มีลมอ่อนๆ พัดระลอกให้พลั่วเข้าสู่ฝั่งมิขาดสาย ฝนที่
เพิ่งขาดเม็ดเมื่อตอนค่ำยังคงทิ้งหยาดละอองน้ำติดค้างอยู่ตามใบหญ้า
สะท้อนรับแสงจันทร์ดูแพรวพราวราวกับเพชรที่โปรยปรายเอาไว้

ภายในโบสถ์วัดโบสถ์(บน) บางคูเวียง ดูเงียบเชียบวังเวง
ได้ยินแต่เสียงหรีดหึ่งเรไรดังแผ่วๆ มาจากข้างนอก แสงจันทร์ที่ส่อง
ผ่านหน้าต่างบานใหญ่เข้ามา ช่วยให้มองเห็นพระปฏิมากรประดิษฐาน
อยู่บนแท่นและทุกสิ่งภายในโบสถ์ได้อย่างชัดเจน บนพื้นเบื้องล่างตรง
พระพักตร์องค์พระปฏิมากร สมณรูปหนึ่งนั่งสงบนิ่งอยู่ในท่าสมาธิคู้
บัลลังก์กายตั้งตรงไม่ไหวติงเสมือนสิ่งไรชีวิต นานแสนนาน... จวบจน

ภาพ : หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

แสงจากดวงจันทร์ที่เคลื่อนคล้อยหลังเที่ยงคืน สาดปะทะร่างจนเห็นได้ทั้งองค์ คะเนอายุราว ๓๐ เศษ รูปร่างลั่นทัด หน้าผาก กว้างบ่งถึงลักษณะของผู้ทรงปัญญาอันล้ำเลิศ ลมเย็นพัดมาวูบหนึ่ง ผ่ากาสาว-พัสดุ์ที่ครองอยู่สั่นพลั้วน้อยๆ พร้อมกับมีเสียงถอนลมหายใจยาว ดังจนได้ยินชัด รอยยิ้มค่อยๆ ปรากฏขึ้นบนมุมปาก ใบหน้าอัมเอบเต็มไปด้วยความปรีดาปราโมทย์ รำพึงออกมาเบาๆ

“เออ... มันยากอย่างนี้เอง ถึงได้ไม่บรรลุกัน **ความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ ต้องรวมเป็นจุดเดียวกัน เมื่อหยุดแล้วจึงดับ เมื่อดับแล้วจึงเกิด**”

เสียงรำพึงเจียบลงในฉับพลัน ขยับกายเล็กน้อยกลับคืนสู่ท่าสงบ ขับความปิติที่ยังเกิดขึ้นให้หมดสิ้นไป กลับตาเพ่งพิจารณาธรรม

ทบทวนให้แน่ใจทั้งอนุโลมและปฏิโลม

ความปิติเป็นศัตรูของสมาธิ แต่ก็เป็นการยากแก่พระภิกษุรูปนี้ที่จะระงับมิให้ความปิติเกิดขึ้นได้ เพราะเป็นความสำเร็จในความพากเพียรที่ได้พยายามมาเป็นเวลานาน ตลอดระยะเวลา ๑๑ ปีในชีวิตสมณเพศ นับตั้งแต่สละฆราวาสวิสัยจากหนุ่มพ่อค้าข้าว ซึ่งในสมัยนั้นพ่อเอ่ยชื่อ **“สด มีแก้วน้อย”** บรรดาพ่อค้าและชาวนาอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างรู้จักกันดีว่าเป็นพ่อค้าข้าวที่ขยันหมั่นเพียร ลัทธิชื่ออารีอารอบ น่าจะเป็นพ่อค้าที่มั่งคั่งและมีอนาคตไกลคนหนึ่ง แต่สิ่งเหล่านี้มิใช่สิ่งปรารถนา เพราะได้ตั้งจิตมุ่งจะตัดปลิโพธและอาลัย เข้าสู่รณาสภาพัสดุ์อันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ ศึกษารวมของพระผู้พิชิตมารให้บรรลุจนได้

พระภิกษุสดบวช ณ วัดสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้นบวชได้เพียงวันเดียว รุ่งขึ้นก็เรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อโหน่ง อินทสุวณโณ ผู้เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ศึกษาควบคู่กับการเรียนคันถธุระ เรียนเรื่อยไปจากสำนักนี้สู่สำนักโน้น ที่ไหนใครว่าดีก็ต้องพยายามขอเข้าเป็นศิษย์ศึกษารวมปฏิบัติด้วย เช่น พระมงคลทิพมุนี (ม่วย) อดีตเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิ พระครูมานวิรัต (โป้) วัดพระเชตุพนฯ พระอาจารย์สิงห์ วัดละครท่า จังหวัดธนบุรี พระอาจารย์ปลื้ม วัดเขาใหญ่ อำเภอกำมะนา จังหวัดกาญจนบุรี พระอาจารย์ที่กล่าวมานี้ทรงคุณวิเศษทางธรรมปฏิบัติ เป็นเยี่ยมทางปริยัติ งามทั้งศีลาจารวัตร มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย พระภิกษุสด หรือในระยะต่อมาคือ **“หลวงปู่วัด-**

ภาพ : รูปหล่อทองคำพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

ปากน้ำ ภาษีเจริญ” ก็เรียนจนหมดสิ้นความรู้ของครูอาจารย์ทุกสำนักที่ผ่านมา

“มีต่อไปอีกไหมครับ” คำถามนี้เกิดขึ้นภายหลังจากบรรลุผลสำเร็จตามขั้นสูงสุดของแต่ละสำนักกรรมฐาน เมื่อทำได้อย่างครูบาอาจารย์แล้วมักจะถามเช่นนี้ แต่ทุกคำตอบที่ได้รับมีทำนองคล้ายคลึงกัน

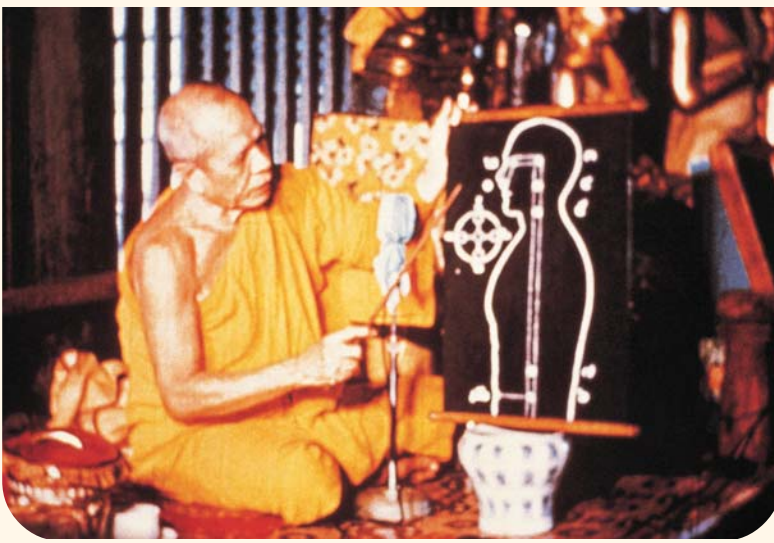
“หมดแล้ว เธอเรียนจนหมดความรู้ของฉันที่สู้ศึกษามานานต่อไปนี่เธอมาช่วยฉันสอนศิษย์กันต่อไปเถอะ” พระอาจารย์กล่าว

ความรู้เพียงทางอึ่งแค่นี้จะไปสอนใครได้ ตัวเราเองยังจะเอาไม่รอด ท่านเป็นแต่เพียงดาร์ขึ้นใจโดยไม่กล่าววาจาได้ออกมาแล้วก็ลาจากทุกสำนัก ตระเวนข้ามเทือกเขาหลายลูกทั่วทุกทิศ เพื่อจะหา

ยอดกัลยาณมิตรสั่งสอนอบรมใจ ภายหลังที่ได้ศึกษากรรมฐานจากพระคณาจารย์ต่างๆ มากพอสมควร ก็ไม่บรรลุธรรมดังที่หมาย มีความรู้สึกในใจเสมอว่าทางเหล่านั้นยังอ้อมเกินไป ควรจะมีทางที่ตรงกว่านี้ เมื่อเป็นเช่นนั้นในที่สุดก็หันกลับมาเรียนด้วยตนเอง โดยศึกษาจากตำราวิสุทธิมรรค ซึ่งเป็นแบบฉบับของการปฏิบัติ トラบกระทั่งท่านมาจำพรรษา ณ วัดโบสถ์(บน) บางคูเวียง และวันหนึ่งเอง อยู่ระหว่างกลางพรรษาพอดี ท่านเริ่มปรารภความเพียรในใจแต่เช้าตรู่ก่อนออกบิณฑบาต

“เราบวชมานานนับได้ ๑๑ พรรษาเข้านี้แล้ว วิชชาของพระพุทธเจ้าเรายังไม่ได้บรรลุเลย ทั้งที่การศึกษาของเราก็ไม่เคยขาดสักวันทั้งคันถธุระ และวิปัสสนาธุระ อย่าเลยเราควรจะรีบกระทำความเพียรให้รู้เห็นของจริงทางพระพุทธศาสนา หากไม่เริ่มปฏิบัติก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ตกอยู่ในความประมาท” เมื่อกลับจากบิณฑบาต ก็รีบจัดการภารกิจต่างๆ จนหมดความกังวลใจ จึงได้เข้าไปสู่โบสถ์ วัดโบสถ์(บน) บางคูเวียง โดยตั้งปณิธานไว้ในใจว่า หากเราไม่ได้ยินเสียงกลองเพลละก็จะยังไม่ลุกจากที่

ขณะนั้นประมาณเวลา ๒ โมงเช้าเศษๆ ฤกษ์ “สด” เริ่มทำความเพียรทางใจหลับตาภาวนา “สัมมา อะระหัง” เวลาผ่านไปอย่างเชื่องช้า เพิ่มความเป็นเหน็บและปวดเมื่อยขึ้นมาทีละน้อยๆ ถึงขั้นหนักเข้าจนมีความรู้สึกว้าวุ่นทุกชิ้นส่วนเริ่มเขม็งเกลียวลั่นกร๊อบแทบจะระเบิดหลุดออกมาเป็นชิ้นๆ เพราะความเมื่อย ความกระวนกระวาย

ใจเริ่มตามมา

“เอ... แต่ก่อนเราไม่เคยรู้สึกเช่นนี้เลย พอตั้งสัจจะลงไปว่าถ้า กลองเพลไม่ดังจะไม่ลุกจากที่ เหตุใดมันจึงเพิ่มความกระวนกระวาย ใจมากมายอย่างนี้ ผิดกว่าครั้งก่อนๆ ที่นั่งภาวนา เมื่อไหร่หนอกลอง เพลจึงจะดังสักที”

คิดไปจิตก็ยิ่งแกว่งซัดสายหนักเข้า เกือบจะเลิกนั่งก็หลายครั้ง แต่ เมื่อได้ตั้งสัจจะลงไปแล้ว จะแพ้ไม่ได้ เมื่อกายไม่สงบ จิตใจจะไป สงบได้อย่างไร ในที่สุดก็อดทนนั่งต่อไป ใจเริ่มค่อยสงบทีละน้อย เพราะไม่แวบไปเกาะที่ปวดเมื่อย

“ช่างมันปะไร มันเป็นเรื่องของสังขาร”

ในที่สุดใจก็หยุดเป็นจุดเดียวกันเห็นเป็นดวงใส บริสุทธิ์ขนาดเท่า ฟองไข่แดงของไก่ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ใจสบายอย่างบอกไม่ถูก ความปวดเมื่อยหายไปไหนไม่ทราบ ก็พอดีกลองเพลดังกังวานขึ้น

วันนั้นฉันภัตตาหารเพลมีรสที่สุด เพราะเหตุว่าไม่ใช่รสแห่ง อาหารอย่างเดียว หากเจือระคนด้วยรสแห่งธรรมผสมผสานกันไปด้วย จิตจึงเกิดปราโมทย์ ใจยังอัมเิบชุ่มชื่นอยู่ ฉันภัตตาหารไปใจก็อดที่จะมองดูที่ศูนย์กลางกายไม่ได้

“...อ้อ! ...ยังเห็นอยู่ เออ!... นี่ก็แปลก ลืมตาก็ยังมองเห็นชัด ความสว่างเช่นนี้ไม่เคยมีมาก่อนเลยในชีวิตของการบำเพ็ญธรรม เราไม่เคยเห็นความสว่างใดที่จะเทียบเท่าได้ ความสว่างแห่งดวง อาทิตยก็ยังไม่ห่างไกล เท่าที่เห็นอุปมาเหมือนแสงหึ่งห้อยกับโคมไฟ”

ภิกษุ “สด” ฉันไปอดที่จะยิ้มออกมามีได้ด้วยเปี่ยมสุข ทำให้ทวน ระลึกถึงพุทธวจนะบทหนึ่งที่ว่า “นตฺถิ สนฺติปรี สุขํ” แปลว่าสุขอื่น นอกจากหยุดจากนี้ไม่มี เมื่อใจหยุดก็เกิดความสงบ เมื่อสงบก็เป็นสุข นี่เป็นเพียงใจหยุดน้อยนิดเรายังสุขเช่นนี้ หากเราได้บรรลุธรรมสูงขึ้น ไปอีกจะสุขขนาดไหนหนอ ท่านรำพึงในใจ

“ท่านสด ทำไมวันนี้ท่านจึงฉันจังหันไปอมยิ้มไป ท่านยิ้มกับ ผู้ใดหรือ” เพื่อนภิกษุถามด้วยสงสัยในอาการของท่าน

“เปล่าหรอกท่าน ผมกำลังระลึกถึงคุณของพระบรมศาสดา ของเรา เลยอดที่จะยิ้มปีติโสมนัสใจไม่ได้” ท่านตอบเสียงๆ

“ท่านสดนับว่าเป็นผู้ไม่ประมาท แม้แต่ฉันจังหัน ยังภาวนา ระลึกถึงคุณของพระบรมศาสดาเป็นพุทธานุสติ หากพระองค์ยังมี พระชนมอยู่ คงจะต้องตรัสสรรเสริญท่านท่ามกลางพระชีนาสพ

ภาพ : พิธีดอกเสลาเข็มต้นสุดท้ายสถาปนามหาวิหารพระมงคลเทพมุนี
วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๐ ณ วัดพระธรรมกาย

ทั้งหลายเป็นแน่” ทั้งคู่ต่างกล่าวมธุรสวาจาซึ่งกันและกัน ทำให้จิตที่เปี่ยมสุขอยู่ยิ่งเพิ่มขึ้นไปอีก

วันนั้นท่านมีความสุขทั้งวัน ดวงธรรมขั้นต้นซึ่งเป็นดวงใจก็ยังเห็นติดอยู่ตรงศูนย์กลางกายไม่ขาด พักผ่อนครู่หนึ่งเพื่อเอาแรงไว้ปฏิบัติกรรมฐานในยามราตรี

“วันนี้เป็นใจเป็นกันหากเราไม่บรรลุลหรรษที่พระบรมไตรโลกนาถได้ทรงบรรลุละก็ เราจะถวายเป็นพุทธบูชา หากเราจะต้องตายไปในครั้งนี้ ก็จะได้เป็นเหยียงอย่างแก่ผู้ที่จะตามมาภายหลังจะได้ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติต่อไป ก็จะได้อันสงส์อีกโสดหนึ่ง”

หลังจากลงพระปาฏิโมกข์กับเพื่อนภิกษุท่านก็ยิ่งรู้สึกกายเบาใจ เบายิ่งขึ้น ความแหนงใจเกี่ยวกับอาบัติเล็กๆ น้อย ๆ ถูกขจัดออกจากใจ ด้วยการฟังพระปาฏิโมกข์ทบทวนดูว่าเรากระทำความผิดต้องธรรมวินัยหรือไม่ บกพร่องข้อใดก็ได้ปลงอาบัติกับเพื่อนภิกษุด้วยกัน

เมฆฝนตั้งเค้ามาแต่บ่าย และเริ่มครึ้มหนักไปอีก คาดว่าคงจะตกในไม่ช้า ท่านรีบสรงน้ำจัดการภารกิจส่วนตัวจนหมดความกังวลใจ

แล้วก็เริ่มเข้าประตูโบสถ์ในเวลาเย็น ในขณะนั้นฝนก็เทลงมาประจุจุฟารั่ว เสมือนเป็นนิมิตอันดีที่จะแสดงให้ภิกษุ **“สด”** เห็นว่าท่านจะบรรลุลหรรษในคืนนี้ และจะได้โปรยปรายเมตตาฝนแห่งธรรมไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลายที่มีธุลีกิเลสจะได้เบาบางลงบ้างอีกทั้งจะได้ขุดค้นนำเอา **“วิชาธรรมกาย”** ซึ่งสูญหายการถ่ายทอดมานานนับเป็นพันปี ขึ้นมาเปิดเผยแก่ชาวโลกอีกวาระหนึ่ง

ท่านเริ่มปรารภความเพียรทางใจขณะลงนั่งในพื้นโบสถ์ต่อหน้าพระประธานผู้เป็นตัวแทนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเริ่มสวดอ้อนวอนเบาๆ

“ขอพระองค์ได้ทรงโปรดประทานธรรมแก่ข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด หากว่าการบรรลุลหรรษของข้าพระพุทธเจ้าจะเกิดประโยชน์แก่พระศาสนาอย่างมหาศาลละก็ ขอทรงได้ประทานเถิด ข้าพระพุทธเจ้าจะรับอาสาเป็นทนายแก้ต่างให้แก่พระพุทธศาสนา หากว่าไม่เกิดประโยชน์แล้วไซ้ร ขออย่าได้ทรงประทานเลย ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระองค์”

ภาพ : องค์พระในดวงแก้ว

ประสบการณ์เช่นนี้ขณะที่นั่งอยู่นั้นเสียงหนึ่งผุดขึ้นมาจากกลางดวงนั้นว่า “**มัชฌิมา ปฏิปทา**” อา... ทางสายกลาง ไม่ตึงนักไม่หย่อนนักในความหมายของปริยัติ แต่ขณะที่เสียงนั้นดังแล้วขึ้นมาในความรู้สึกพลันก็เห็นจุดเล็กๆ เรื่องแสงสว่างวาบขึ้นมาจากกลางดวงนั้นเสมือนจุดศูนย์กลางของวงกลม ความสว่างของจุดนั้นสว่างกว่าดวงกลมรอบๆ ท่านมองเรื่อยไปพลางคิดในใจว่านี่กระมังทางสายกลางจุดเล็กที่เราเพิ่งจะเห็นเดี๋ยวนี้อยู่กึ่งกลางพอดี ลองมองดูซิจะเกิดอะไรขึ้น จุดนั้นค่อยๆ ขยายขึ้นและโตเท่ากับดวงเดิมดวงเก่าหายไปท่านมองเรื่อยไปก็เห็นดวงใหม่ลอยขึ้นมาแทนที่ เหมือนน้ำพุที่พุ่งขึ้นมาแทนที่กันนั้นแหละ ต่างแต่โล่งยิ่งขึ้น

ในที่สุดจึงเห็นกายต่างๆ เกิดขึ้น จนกระทั่งถึง “**ธรรมกาย**” เป็นพระปฏิมากรเกิดดอกบัวตูม ไสบริสุทธ์ยิ่งกว่าพระพุทธรูปบูชาองค์ใดที่เคยเห็นมา เสียงธรรมกายกังวานขึ้นมาในความรู้สึกได้ยินกับหมู่มนุษย์ “**ถูกต้องแล้วๆ**” แล้วก็หับพระโอษฐ์ทันที ความรู้สึกปีติสุขเกิดขึ้น

นับแต่นั้นเป็นต้นมา ท่านก็เริ่มศึกษาค้นคว้า เพื่อหาที่สุดแห่งธรรม ยิ่งค้นยิ่งแตกฉานเชี่ยวชาญ นักเข้าก็เริ่มเผยแผ่คำสอนออกไปจนกระทั่งท่านมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ใหม่ๆ มีผู้อาศัยความไม่รู้มาคัดค้านท่านเกี่ยวกับ**ธรรมกาย** โดยเฉพาะในวงการคณะสงฆ์ บางท่านก็ปลงใจเอาว่าหลวงปู่วัดปากน้ำมีความรู้และการปฏิบัติธรรมเกินไปเสียแล้ว ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเป็นภัยแก่พระศาสนา แต่ยังไม่มีใครกล้าจะยกความผิดนั้นพิจารณา เพราะเวลานั้นคนทุกชั้นถวายเป็นความเคารพนับถือว่าเป็นคณาจารย์ที่มีศิษยานุศิษย์มาก ได้จัดการเลี้ยงอาหารเช้าและเพลแก่พระภิกษุสามเณรตลอดปีและตลอดอายุของท่าน

เมื่อ “**ธรรมกาย**” เกิดขึ้น วัดปากน้ำได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์มาก บางพวกก็ปลื้มใจ บางพวกก็หนักใจ บางพวกก็ตั้งข้อกล่าวหาลงโทษวัดปากน้ำอย่างหนัก ถึงกับพูดว่า อวดอุตริมนุสธรรมก็มี ข่าวนี้มิใช่ท่านจะไม่รู้ ท่านได้ยินเสมอๆ แต่เสียงนั้นก็ยังไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนใจแก่ท่านแม้แต่เล็กน้อย ท่านกลับภูมิใจเสียอีกที่ได้ยินคำนั้น

คราวหนึ่งท่านเคยกล่าวกับ **สมเด็จพระวันรัต* วัดพระเชตุพนฯ** เกี่ยวกับการถูกโจมตีเรื่องธรรมกาย ว่า

“คนเช่นเราใช้จะไร้เสียซึ่งปัญญา ชั่วก็รู้ ดีก็เห็น เราจะฆ่าตัวเองเพราะความปรารถนาลามกทำไม ที่เขาพูดหาว่าเราอย่างนั้นบางคนคงจะไม่ใช่จักคำว่า “**ธรรมกาย**” มีอยู่ที่ไหน หมายถึงใคร เขา

* สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ

ภาพ : มหาวิหารพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

อาศัยความไม่รู้มาว่าเราผู้ตั้งใจปฏิบัติชอบ เมื่อผู้ไม่รู้ติเตียนเรา ความไม่รู้ของเขาจะลบล้างสังกรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างไร ถ้าจะลบล้างได้เพียงชั่วคราว ไม่เข้าดวงแก้วของพระพุทธศาสนาก็จะเปล่งรัศมีให้ผู้มีปัญญาเห็นด้วยสายตาของตนเอง การที่เขานำผลแห่งการปฏิบัติที่เราได้กระทำกันอยู่ไปพูดเช่นนั้น แสดงให้เห็นว่า คณะวัดปากน้ำไม่ได้กินแล้วนอน เป็นสำนักที่เคร่งครัดในการปฏิบัติ-ธรรม การพูดของเขาเท่ากับเอาสำนักไปเผยแพร่ ดีเสียว่าการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ เพราะการที่เขาเข้าไปพูดนั้นเป็นการกระทำของผู้พูดเองเราไม่ได้จ้างไม่ได้วาน เมื่อพูดทางไม่ดีก็ต้องมีคนพูดทางดีได้เหมือนกัน ธรรมจะต้องชนะอธรรมเสมอ เราไม่เดือดร้อนใจเพราะ “ธรรมกาย” ของพระพุทธศาสนาเป็นของแท้ไม่ใช่ของเก๊หรือของเทียม ธรรมกายจะปรากฏเป็นของจริงแก่ผู้เข้าถึงธรรม เรื่องอย่างนี้เราไม่หวั่น เราเชื่อในคุณพระพุทธศาสนา”

ท่านได้อ้างบาลีพุทธภาษิตที่มีมาในพระธรรมบทว่า

“โย โฆ วกฺกलि ธมฺมํ ปสฺสติ, โส มํ ปสฺสติ” ความว่า “ดูกร วักกลี ผู้ใดแลเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเราตถาคต”

นอกจากนี้ท่านยังได้อ้างเอาบาลีที่มาในอัครัญสูตรพระสุตตันต-ปิฎก ทิมนิกาย ปฏิภากรรค ที่พระพุทธองค์ตรัสแก่วาเสฏฐะสามเณร และภารทวาชะสามเณรว่า

“ตถาคตสฺส เหตุ วาเสฏฺฐา อธิวณฺโณ ธมฺมกาโย อิติปิฯ” ความว่า “ดูกร วาเสฏฐะสามเณรและภารทวาชะสามเณร คำว่าธรรมกายนี้เป็นชื่อตถาคตโดยแท้”

เรื่องพระวักกลี ดังที่ได้ยกขึ้นมากล่าวข้างต้นนั้น เมื่อประกอบกับความในอัครัญสูตรแล้ว ย่อมแสดงความให้เห็นว่าที่พระพุทธองค์ตรัสว่า “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา” ก็หมายความว่า ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ผู้นั้นได้ชื่อว่าเห็นเรา คือตถาคตนั่นเอง มิใช่อื่นไกล หรือพูดให้เข้าใจง่ายกว่านี้ก็คือ ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ว่านี้ ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า หรืออีกอย่างหนึ่ง ผู้ใดเห็นธรรมกายผู้นั้นย่อมเห็นพระพุทธเจ้า

ทำไมจึงหมายความว่าเช่นนั้น ก็เพราะว่า ขณะนั้นพระวักกลีก็อยู่ใกล้ๆ กับพระองค์ หากจะแลดูด้วยลูกตาธรรมดา ทำไมจะไม่เห็นพระองค์ เพราะไม่ปรากฏว่าพระวักกลีนั้นตาพิการ เมื่อเป็นเช่นนี้โดนพระองค์จะตรัสเช่นนั้นเล่า ที่ตรัสเช่นนั้นจึงตีความได้ว่า ที่แลเห็นด้วยตาธรรมดานั้นเห็นแต่เปลือกของพระองค์ คือ กายพระสิริทตตะที่ออกบวช ซึ่งมีได้อยู่ในความหมายแห่งคำว่า เรา (ตถาคต) และยัง

ตรัสว่าเป็นกายที่เนาเปื่อยด้วยนั้น คือกายพระสิทธัตถะที่ออกบวช ซึ่งเป็น กายภายนอกนั่นเอง คำว่า เรา ในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่าหมายถึง กายภายใน ซึ่งไม่ใช่กายเปื่อยเนา กายภายในคืออะไรเล่า ก็คือ**ธรรมกาย** นั่นเอง จะเห็นได้อย่างไร ข้อนี้ตอบไม่ยาก เมื่อได้บำเพ็ญกิจถูกส่วนแล้ว ท่านจะเห็นด้วยตาของท่านเอง คือเห็นด้วย **ตาธรรมกาย** ไม่ใช่ตาธรรมตา พระดำรัสของพระองค์ดังยกขึ้นมานั้น เป็นปัญหาธรรมมีนัยลึกซึ้งอยู่ อันผู้ที่มิได้ปฏิบัติธรรมแล้วเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติได้แล้วจะตอบปัญหานี้ได้ด้วยตัวเองอย่างง่ายดายไม่ต้องถามใคร

วิชชาธรรมกายนี้ท่านทำการสั่งสอนเรื่อยมา จนกระทั่งใกล้มรณภาพไม่เคยขาดแม้แต่วันเดียว จะเห็นได้จากจริยาวัตรของท่าน คือ

๑. คุณภิกษุสามเณรลงทำวัตร ไหว้พระในโบสถ์ทุกวัน วันละ ๒ เวลา คือ เช้าหนึ่ง เย็นหนึ่ง และได้ให้อโวกาส์สั่งสอนภิกษุสามเณรทั้ง ๒ เวลา

๒. วันพระและวันอาทิตย์ ลงแสดงธรรมในโบสถ์เองเป็นนิจ

๓. ทำกิจภาวนาอยู่ในสถานที่ซึ่งจัดไว้เฉพาะ เป็นกิจประจำวัน และควบคุมพระให้ไปนั่งภาวนารวมอยู่กับท่าน ทั้งกลางวันและกลางคืน ส่วนพวกอุบาสิกาก็ให้ทำกิจภาวนาเช่นกัน

๔. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. ลงสอนการนั่งสมาธิแก่ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ที่ศาลาธรรม

๕. จัดให้มีครูสอนปริยัติธรรม

หลวงปู่วัดปากน้ำ ได้รับสมณศักดิ์ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๖๓ เป็นพระครูสัญญาบัตรมีพระราชทินนามว่า **พระครูสมณธรรมสมาทาน**

พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ มีพระราชทินนามว่า **พระภวานาโกศลเถระ**

พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้รับพระราชทานพัดยศเทียบเปรียญ

พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราช มีพระราชทินนามว่า **พระมงคลราชมุนี**

พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพ มีพระราชทินนามว่า **พระมงคลเทพมุนี**

ท่านมรณภาพเมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ยังความสลดใจแก่ศิษยานุศิษย์เป็นอันมาก ประทีปของโลกในยุคปัจจุบันได้กลับไปบัดนี้แม้ว่าท่านจะมรณภาพมาได้หลายสิบปีแล้ว **วิชชาธรรมกาย** ก็ยังมีผู้ปฏิบัติกันอยู่สืบมาและนับวันจะเพิ่มมากขึ้น จากแสนคนเป็นล้านคน เกียรติคุณของวิชชานี้ไม่เพียงแต่จะโด่งดังในประเทศเท่านั้น แม้ชาวต่างชาติก็ยังสนใจไปปฏิบัติธรรมกันที่วัดปากน้ำมากมาย อีกทั้งมีสาขากระจายไปทั่วประเทศ และที่เรากำลังดำเนินการก่อสร้าง “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม” ณ ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ก็เป็นอีกแห่งหนึ่งที่จะจรโลงไว้ซึ่งวิชชาธรรมกาย

* ปัจจุบันคือวัดพระธรรมกาย